

Skawina

miasto sercu miłe

Urząd Miasta i Gminy w Skawinie

Rynek 1
32-050 Skawina
Tel.: +48 12 277 01 00
urząd@um.skawina.net

Godziny pracy:
Poniedziałek 8.00 – 17.00
Wtorek 7.30 – 15.30
Środa 7.30 – 15.30
Czwartek 7.30 – 15.30
Piątek 7.30 – 14.30

BROSZURA INFORMACYJNA nr1

maj 2018

Budowa ciągów pieszo-rowerowych

Rozpoczęliśmy realizację projektu, który podniesie jakość infrastruktury pieszej oraz rowerowej w naszym mieście

FOT. ROMAN GOBULA

Szlaki rowerowe i piesze

Oferta nie tylko na majowe wycieczki dla całych rodzin. Zapraszamy do „Skarbów Blisko Krakowa”

GRAFIKA: ARCHIWUM LGD BLISKO KRAKOWA

Gmina Skawina stawia na kolej

FOT. MAGDALENA TURKAWSKA

Nowa jakość

Przebudowane zostaną przystanki autobusowe, przejścia dla pieszych, chodniki, powstanie sieć ciągów pieszo-rowerowych

FOT. ROMAN GOBULA

Autobus elektryczny dla Skawiny

FOT. MACIEJ SZACHER

Rowerowy Maj 2018

Czy wiesz, że aktywna droga do szkoły to gwarancja lepszej koncentracji. Wystarczy 20 min, by lepiej przygotować się do wysiłku intelektualnego

FOT. SKAWONIR TRZECIAK

SMOG sam nie zniknie

Teraz, gdy ciężki smog odszedł, jak na dłoni widać, w jakim stopniu odpowiedzialne są za niego domowe kominy, a w jakim samochody i przemysł

FOT. SKAWONIR TRZECIAK

Lekarstwo na zakorkowane drogi

Co najbardziej doskwiera mieszkańcom gminy Skawina? Korki – tak odpowie zdecydowana większość. I nie ma w tym nic dziwnego, skoro aż 73 proc. z nas codziennie rano ma problemy z dojazdem do pracy, szkoły czy na uczelnię.

Dlaczego tak się dzieje? Bo większość korzysta z samochodów. Ich liczba na drogach jest już tak duża, że korkują nie tylko węższe drogi osiedlowe, ale także szerokie przelotowe ulice. Samochody w tej chwili nie ułatwiają, a utrudniają dotarcie do celu.

Lawina samochodów

Badania, które ostatnio przeprowadzono, wykazały, że co drugi mieszkaniec gminy – i to bez względu na wiek – jest właścicielem samochodu. W wielu domach są już po dwa, a nawet trzy pojazdy.

Wiemy też, że blisko połowę mieszkańców gminy, czyli 49 proc., stanowią osoby czynne zawodowo. Kolejne 27 proc. to uczniowie szkół i studenci. To zaś oznacza, że ponad 73 proc. mieszkańców gminy codziennie rano wyrusza w podróż – bliższą i dalszą.

Czym? Odpowiedź jest oczywista – większość samochodem. Tak robi prawie połowa badanych. Komunikację miejską wybiera około 15 proc., 8 proc. korzysta z usług prywatnych przewoźników, a zaledwie 1,63 proc. do celu dociera na rowerze. Nie można też zapomnieć o 15 proc. piechurów – ich wyprawy nie są jednak zbyt dalekie. A koleję? Niestety, nieliczni korzystają z pociągów.

Jadąc na zakupy do sklepu czy centrum handlowego, także najczęściej wybieramy samochód. Tak czyni blisko 70 proc. mieszkańców naszego miasta i gminy. Z komunikacji zbiorowej – MPK, busy i kolej – korzysta zaledwie 10 proc.

Ekologicznie i wygodnie

Czy jednak można w inny sposób rano odwieźć dziecko do przedszkola albo dostać się do pracy w Krakowie? Czy jest jakieś lekarstwo na tę chorobę? Okazuje się, że jest taki pomysł. To „Plan Mobilności dla gminy Skawina”.

Co kryje się pod tą dość tajemniczą nazwą? Chodzi o przygotowanie takich rozwiązań komunikacyjnych, aby mieszkańcom opłacało się pozostawić swój samochód w garażu lub na parkingu, a np. do pracy wybrać się komunikacją zbiorową albo pojazdami przyjaznymi środowisku.

„Regiony mają głos” – debata

Oto główne tematy poruszane przez ekspertów i mieszkańców podczas debaty „Regiony mają głos”:

- ▶ Szybka Kolej Aglomeracyjna – plany jej rozwoju i bieżące problemy w funkcjonowaniu,
- ▶ plany inwestycyjne Gminy Skawina, Województwa Małopolskiego w obszarze rozwoju

Zalety transportu zbiorowego:

Ania mieszkanka Skawiny, studentka – na uczelnię dojeżdża komunikacją zbiorową:

- ▶ oszczędność kosztów podróży,
- ▶ szybkość dojazdu,
- ▶ wizerunek (nie truje środowiska),
- ▶ jadąc komunikacją publiczną, można wykonywać wiele innych czynności – porozmawiać ze znajomymi bezpośrednio lub wirtualnie, przygotować się do zajęć, poczytać książkę, obejrzeć film na smartfonie.

Plan Mobilności dla gminy Skawina

▶ Skawińskie Centrum Komunikacyjne (SCK)

- Główny węzeł komunikacyjny
- Pętla autobusowa – płynna przesiadka z autobusu do pociągu

- Zaparkuj samochód i jedź koleją
- Rowerem przed sam dworzec
- Rewitalizacja budynku dworca
- ▶ Polityka parkowania – strefa płatnego parkowania i bezpłatne parkingi miejskie

- Uwolnijmy centrum od aut!
- ▶ Zwiększenie bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów
- Rozwój ciągów pieszo-rowerowych do przystanków autobusowych i kolejowych
- Bezpiecznie rowerem do celu
- Poruszaj się bezpiecznie i komfortowo!

- Gmina Skawina i sąsiedzi – rozwój sieci szlaków rowerowych – Skarby Blisko Krakowa!
- ▶ Szybka Kolej Aglomeracyjna
- W 23 minuty do centrum Krakowa!
- Stałe i częste godziny odjazdów/przyjazdów pociągów

- Szybko, wygodnie i punktualnie
- Bilety zintegrowane z MPK Kraków!
- ▶ Zmiana systemu komunikacji
- Możliwie najlepsze skomunikowanie SCK z osiedlami i miejscowościami

transportu (m.in. węzły przesiadkowe P&R, infrastruktura pieszo-rowerowa ułatwiająca dostępność przystanków komunikacji zbiorowej, wprowadzenie Małopolskiej Karty Aglomeracyjnej, inwestycje PKP),

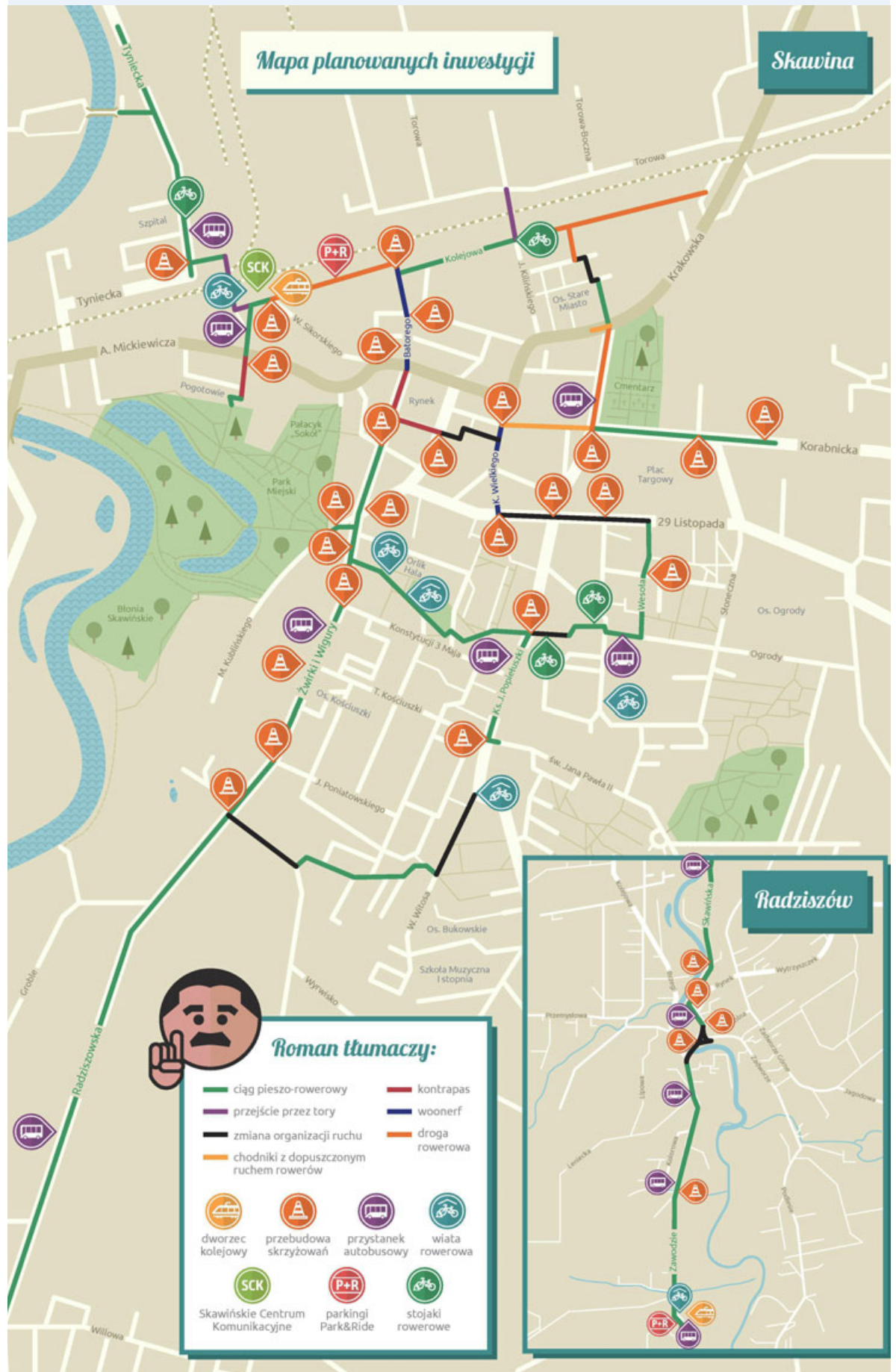
- ▶ rozwój rekreacyjnych tras rowerowych na terenie Województwa Małopolskiego.

Robert pracujący w Krakowie mieszkaniec Skawiny:

- ▶ najkrótszy czas podróży (czas trwania przejazdu koleją ze Skawiny do Dworca Głównego wynosi 23 min),
- ▶ wygoda jazdy (tabor autobusowo-kolejowy systematycznie się poprawia),

- ▶ brak problemów z parkowaniem (tak w Krakowie, jak i Skawinie),
- ▶ w chwili obecnej szereg działań w obszarze transportu (inwestycje w okolicach Dworca PKP w Skawinie, modernizacja linii

kolejowych prowadzona przez PKP PLK) powoduje uciążliwości i brak możliwości funkcjonowania komunikacji publicznej w sposób optymalny – mam nadzieję, że to tylko stan przejściowy, który szybko się zakończy.

Gmina Skawina stawia na kolej

500 miejsc parkingowych dla samochodów i 60 dla rowerów, pętla autobusowa, oświetlenie dzięki panelom fotowoltaicznym, a także nowe chodniki i ciągi pieszo-rowerowe - tak już wkrótce będzie wyglądało nowoczesne Skawińskie Centrum Komunikacyjne.

SCK

Dzięki modernizacji linii kolejowej do Skawiny podniesie się komfort podróży

Nowe oblicze zyska również zabytkowy dworzec PKP w Skawinie. Oprócz tradycyjnych funkcji, tj. obsługi pasażerów, informacji kolejowej i turystycznej stanie się także miejscem... kulturotwórczym. To w nim znajdzie bowiem swoje miejsce m.in. kawiarnia-czytelnia.

175 mln zł na tory

Nowe przystanki, wyższy komfort podróży, szybszy dojazd m.in. ze Skawiny do Krakowa - taki będzie z kolei efekt gruntownej modernizacji linii kolejowej z Krakowa Płaszowa do Podborów Skawińskich.

Za 175 mln zł, które PKP Polskie Linie Kolejowe inwestują w ten odcinek, powstaną m.in. dwa nowe przystanki - Kraków Opatkowice i Skawina Jagielnia - a przystanek Skawina Zachodnia zostanie przesunięty o 500 m na zachód w stosunku do obecnej lokalizacji. Dlaczego? Chodzi o wygodę pasażerów -

znajdzie się w pobliżu planowanego parkingu Park&Ride.

PKP PLK zapowiada przebudowę peronów w Krakowie-Bonarce, Krakowie-Sidzinie, Skawinie i Podborach Skawińskich. Mają być nie tylko nowoczesne i przystosowane dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się, ale też lepiej oznakowane i oświetlone.

Aby dostęp do nich był wygodniejszy, a przede wszystkim bezpieczny,

powstaną trzy nowe przejścia podziemne - w Skawinie w pobliżu dworca PKP i ul. Kilińskiego oraz w Podborach Skawińskich. Te dwa ostatnie sfinansuje gmina Skawina. Tak samo zresztą jak budowę przystanku kolejowego Skawina Jagielnia oraz - ponad nim - wygodnej kładki pieszo-rowerowej.

PKP PLK zamierza też wymienić tory, rozjazdy, przebudować sieć trakcyjną, a także urządzenia sterowania.

367 000 000
TYLE ZŁOTYCH
PKP PLK
ZAINWESTUJĄ
W GMINIE SKAWINA

500
TYLE MIEJSC
PARKINGOWYCH
POWSTANIE
W SKAWIŃSKIM CENTRUM
KOMUNIKACYJNYM

Po zakończeniu wszystkich prac pociągi pasażerskie będą mogły tu mknąć z prędkością do 100 km/h, a towarowe do 80 km/h. Roboty powinny zakończyć się do 2020 r. W planach jest też modernizacja przystanków kolejowych w Zelczynie, Wielkich Drogach i Jaśkowicach.

Szybciej do Zakopanego

192 mln zł trafią z kolei na modernizację linii kolejowej ze Skawiny do Suchej

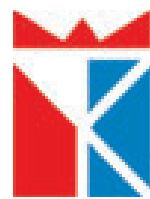
Beskidzkiej. Dzięki temu czas podróży z Krakowa do Zakopanego skróci się o kolejne kilka minut.

To dzięki tym funduszom powstanie m.in. nowy przystanek (Radziszów Centrum), a na dziewięciu stacjach i przystankach zwiększy się komfort obsługi. Pierwsze prace na odcinku Skawina - Radziszów prowadzone były już w 2017 r. Wymieniono wtedy ponad 2 km toru. Teraz kolejarze wymienią ponad 35 km, przebudują blisko 100 obiektów inżynierskich, w tym m.in. mosty w Skawinie, Przytkowicach, Kalwarii Zbrzydowskiej oraz wiadukty w Woli Radziszowskiej i Stryszowie.

Gmina Skawina nie ukrywa, że prace, które prowadzi PKP PLK, są ściśle powiązane z jej inwestycjami. To dzięki temu dofinansowanie otrzymała już budowa parkingów „Park&Ride” Radziszów Centrum i Radziszów. Niedługo powstanie ciąg pieszo-rowerowy od strony Rzożowa do stacji kolejowej Rzożów. W pobliżu wybudowany zostanie też parking Park&Ride.

Wszystko po to, aby mieszkańcy, którzy dojeżdżają do pracy lub szkoły, mogli korzystać z przemyślnych i wygodnych rozwiązań komunikacyjnych. Aby w codziennych podróżach wybierali nie samochód, a pociąg.

Nowoczesne autobusy i komfortowe pociągi...

metropolia
krakowska

Przepełnione i niepunktualne autobusy, pociągi wożące „powietrze”, drogi niedostosowane do ruchu dużej liczby samochodów, korki - to codzienność wszystkich dojeżdżających do szkół i pracy.

Niestety, pojedyncze gminy i miasta - nawet te duże - nie są w stanie same rozwiązać tych problemów. Aby stworzyć spójny, nowoczesny i przyjazny mieszkańcom system komunikacyjny, muszą zacząć współpracować. I taki jest cel Stowarzyszenia Metropolia Krakowska.

Założone zostało w 2015 r. Tworzą je Kraków i gminy: Biskupice, Czernichów, Igołomia-Wawrzeńczyce, Kocmyrzów-Luborzyca, Liszki, Michałowice, Mogilany, Niepołomice, Skawina, Świątynki Górne, Wieliczka, Wielka Wieś, Zabierzów i Zielonki. Stowarzyszenie współpracuje też z wieloma innymi organizacjami. Efekty już widać.

Kraków, ale i gminy

W 2017 r. - gdy przeprowadzono badania - do stolicy Małopolski zmierzają codziennie 246 tysięcy pojazdów. Od tego czasu ruch na drogach znacznie wzrósł. Także tych lokalnych.

Problemem jest też to, że w tej chwili nie ma jednej instytucji, która zajmowałaby się wszystkimi zagadnieniami związanymi z transportem.

Za drogi odpowiedzialne są Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, województwo, powiat oraz gminy. A kolej? Nawet tu mamy wiele spółek...

Połączenie tych wszystkich „elementów” w jeden spójny system komunikacyjny, jest więc bardzo skomplikowane. To dlatego Stowarzyszenie Metropolia Krakowska stara się wspierać wszystkie instytucje odpowiedzialne za organizację komunikacji.

900 - tyle milionów złotych, które Stowarzyszenie Metropolia Krakowska otrzymało z funduszy europejskich w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, trafi na rozwój zrównoważonego transportu.

Z tych pieniędzy powstanie m.in. 40 parkingów „Parkuj i Jedź” („Park and Ride”). Na tych, którzy zechcą pozostawić samochód i kontynuować podróż pociągiem, tramwajem lub autobusem, będzie czekało około 3200 miejsc. Nie zapomniano też o rowerzystach - życie ułatwi im 1100 zadanych miejsc, gdzie będą mogli bezpiecznie pozostawić swój jednoślad. Dojazd do celu ułatwi też ponad 105 km nowych ścieżek rowerowych oraz kolejne ciągi pieszo-rowerowe.

Poprawi się także komfort podróży w tzw. komunikacji zbiorowej. W najbliższym czasie na drogi wyjedzie bli-

sko 200 nowoczesnych, ekologicznych autobusów. Sporo osób zapewne przesiądzie się do pociągów, gdy tylko powstanie sieć wygodnych nowoczesnych przystanków kolejowych...

Konsultacje z mieszkańcami

Olbrzymie inwestycje mają oczywiście ułatwić codzienne podróże. Jednak, aby mieszkańcy Krakowa i jego okolic korzystali z tzw. transportu zbiorowego, musi zostać zsynchronizowany i dopasowany do godzin pracy oraz nauki rozkład jazdy autobusów, pociągów i tramwajów.

Potrzebna jest zatem nie tylko odpowiednia wiedza, ale także szczegółowe zaplanowanie wszystkich działań. To dlatego w ramach Stowarzyszenia powołane zostało Forum Zintegrowanego Transportu Metropolii Krakowskiej. Eksperti z gmin oraz uczelni będą nie tylko spotykać się i dyskutować o najważniejszych problemach komunikacyjnych, ale przede wszystkim będą proponowali najkorzystniejsze rozwiązania. A przed wprowadzeniem jakichkolwiek zmian będą odbywały się konsultacje z mieszkańcami. Chodzi przecież o to, aby działania te dopasować do rzeczywistych potrzeb.

Paweł Chałupczak

specjalista ds. projektów dotyczących zrównoważonej mobilności w Stowarzyszeniu Metropolia Krakowska

Partnerska Inicjatywa Miast

Gmina Skawina przystąpiła do Partnerskiej Inicjatywy Miast. Czym jest PIM? To program „wymiany i promocji wiedzy pomiędzy miastami oraz instytucjami zaangażowanymi w kształtowanie i realizację polityki miejskiej”. Jego pomysłodawcą jest Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju.

Najważniejszym elementem funkcjonowania sieci są tzw. Lokalne Partnerstwa. To w tych zespołach pracować i spierać się będą urzędnicy, eksperci, przedsiębiorcy i mieszkańcy.

Rozwiązania, które zaproponuje dany zespół, mają doprowadzić do wypracowania Miejskiej Inicjatywy Działań, czyli zwiększenia wpływu „wymiany doświadczeń na poziomie krajowym na politykę lokalną”. Finalnym elementem programu ma być opracowanie Planu Ulepszeń. To dokument zawierający zbiór rekomendacji do prowadzenia polityk krajowych powiązanych z obszarem tematycznym danej sieci.

Stąd wybór sieci tematycznej Mobilność Miejska. Zrównoważona mobilność to nie tylko niskoemisyjny transport (prywatny i zbiorowy - w tym elektromobilność), ale też zintegrowane zarządzanie ruchem, rozwiązania zwiększające atrakcyjność komunikacji zbiorowej, m.in. parkingi P&R, strefy ograniczonego ruchu obejmujące centra aglomeracji, technologie geolokacyjne.

Budowa ciągów pieszo-rowerowych. Będzie lepiej, szybciej i dużo bezpieczniej

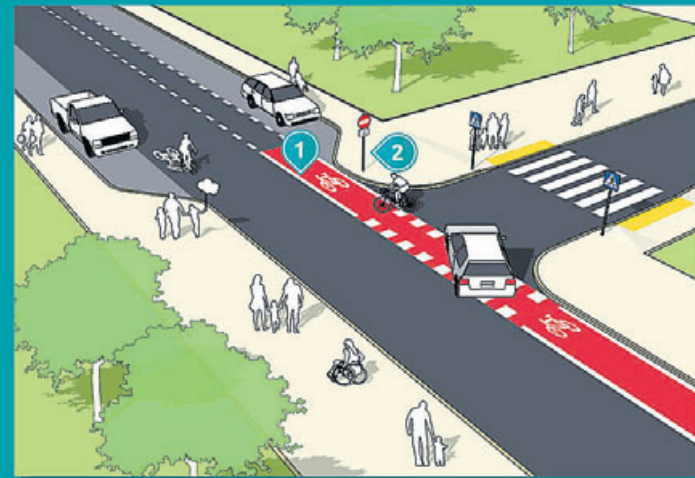
Na terenie Skawiny w ostatnich tygodniach oraz w perspektywie całego 2018 r. prowadzone będą intensywne prace budowlane. Dlaczego tak się dzieje? Ponieważ weszliśmy w fazę realizacji projektu „Integracja transportu zbiorowego z transportem indywidualnym w Gminie Skawina w relacji z Krakowskim Obszarem Funkcjonalnym”. Projekt zasiegający obejmuje również Radziszów.

Na czym polega? Na podniesieniu jakości infrastruktury pieszej oraz rowerowej w naszym mieście i gminie.

W efekcie powstanie sieć ciągów pieszo-rowerowych oraz nowe chodniki. Przebudowane zostaną przystanki autobusowe, przejścia dla pieszych i skrzyżowania. Dwie ulice zamienione zostaną na woonefy (czyt. wonef), czyli podwórce miejskie. Co to takiego? W skrócie przestrzeń dla wszystkich z uspokojonym ruchem, zielenią przy zachowaniu miejsc parkingowych, to miejsce, w którym pieszy i rowerzysta są najważniejsi.

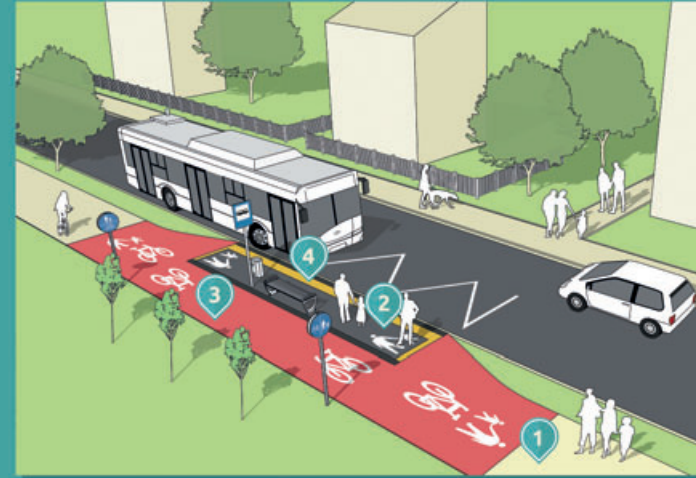
Wszystkie projektowane rozwiązania, które pokazujemy na mapie, wyjaśniamy na planszach, jakie zobaczycie w różnych częściach Skawiny oraz Radziszowa. W broszurze, która trafiła - wraz z mapą - do skrzynek pocztowych mieszkańców, szczegółowo wyjaśniamy założenia inwestycji realizo-

Kontrapas rowerowy

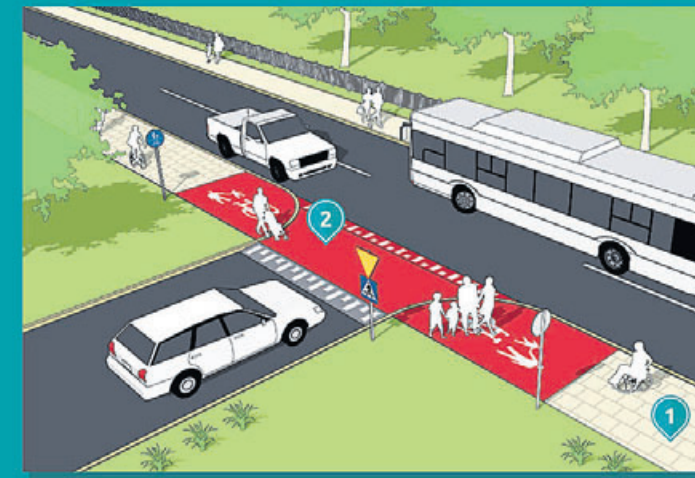
Kontrapas rowerowy 1 specjalny pas malowany na jezdni, dodatkowo oznakowany znakami „zakaz wjazdu” z tabliczką „nie dotyczy rowerów” 2 (lub „nakaz jazdy prosto” również z tabliczką „nie dotyczy rowerów”). Kontrapas umożliwia rowerzystom jazdę „pod prąd” na ulicach jednokierunkowych. Dzięki kontrapasowi rowerzyści mogą omijać niebezpieczne ulice i skrzyżowania, a także często skracać pokonywany dystans, co dodatkowo zwiększa konkurencyjność roweru wobec innych środków transportu. Jest to rozwiązanie bezpieczne, znane i sprawdzone w wielu krajach europejskich oraz w Polsce. W samym Krakowie jest około 200 ulic, gdzie zastosowano kontrapas lub kontraruch.

Przystanek autobusowy na ciągu pieszo-rowerowym

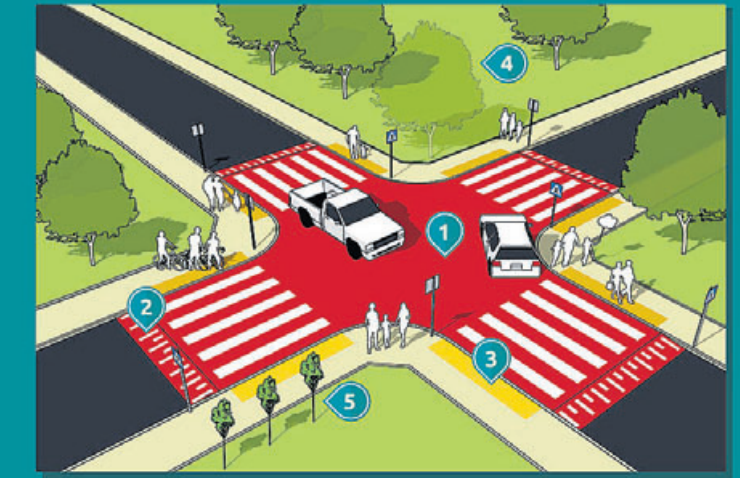
Podczas budowy ciągów pieszo-rowerowych przebudowujemy również przystanki autobusowe. Przede wszystkim ciąg pieszo-rowerowy 1 rozdzieli się na strefę przystanku - dla pieszych 2 i drogę rowerową 3 - za przystankiem. Przystanki zyskują nową kontrastową i fakturowaną nawierzchnię (wypustki) 4, która pomoże osobom słabowidzącym i niewidomym samodzielnie i bezpiecznie korzystać z komunikacji publicznej. Tam, gdzie będzie to możliwe, zamontujemy także ławki i kosze na śmieci.

Chodnik poprzeczny na ciągu pieszo-rowerowym

Ciągi pieszo-rowerowe 1 to takie szersze chodniki, po których mogą również jeździć rowerzyści. Budujemy je z gładkiego i trwałego betonu wałowanego lub asfaltobetonu. Czasem jednak, kiedy pod ziemią przebiega np. gazociąg, musimy wykonać nawierzchnię w taki sposób, aby w razie awarii instalacji łatwo było się do niej dostać. W takich przypadkach, zamiast betonu lub asfaltu, zauważycie na ciągach duże płyty betonowe. Przy przecięciu ciągu pieszo-rowerowego z ulicą, zamiast przejścia dla pieszych, stosujemy „chodnik poprzeczny”. Zazwyczaj to ulica przecina chodnik, natomiast w tym przypadku to właśnie „chodnik poprzeczny” 2 przecina ulicę. Takie rozwiązanie wygląda jak próg zwalniający o szerokości chodnika.

Skrzyżowanie o wyniesionej powierzchni i nasadzenia zastępcze

Powyższe rozwiązanie podnosi bezpieczeństwo wszystkich użytkowników ruchu, spowalnia i upłynnia ruch samochodowy. Powierzchnia skrzyżowania 1 podniesiona jest do krawędzi chodników przyjezdni. Wjazd na skrzyżowanie odbywa się przez specjalnie ukształtowane rampy 2, które działają podobnie jak progi zwalniające. Sama tarcza skrzyżowania wykonana jest z innego materiału niż jezdnie - w naszym przypadku z czerwonej kostki, podobnie do cegły. Przed przejściami dla pieszych stosujemy żółtą nawierzchnię fakturowaną (wypustki) 3 pomocną osobom słabowidzącym i niewidomym. W koniecznych przypadkach stosujemy „nasadzenia zastępcze” 4. Kiedy usuwamy jakieś drzewo 5, sadzimy nowe jak najbliższe usuniętego 6.

wanych w ramach projektu. Zmiany, które zachodzą w mieście w powiązaniu ze Skawińskim Centrum Komunikacyjnym oraz parkingami „Parkuj i Jedź” (obok dworca kolejowego) poprawiają możliwości komunikacyjne naszej gminy. Ma być lepiej, szybciej, a przede wszystkim bezpieczniej!

W czasie realizacji projektu napotkają Państwo na utrudnienia, czasowo wprowadzać będziemy zmiany organizacji ruchu - niestety, nie da się tego uniknąć. Prosimy o wyrozumiałość i cierpliwość. Przepraszamy za te niedogodności!

Od 2016 r. pracownikiem Urzędu Miasta i Gminy w Skawinie jest Roman Gduła, oficer pieszo-rowerowy. Jeśli jeszcze nie mieli Państwo okazji się poznać, to właśnie jest ten moment. Roman jest Państwa „przewodnikiem” w broszurze, po mapie, można go również spotkać na terenie całej gminy - jeździ rowerem w odblaskowej kamizelce. Mają Państwo pytania? Tel.: 12 277 01 78, oficerrowerowy@gminaskawina.pl

Słownik pojęć:
CPR - Ciąg Pieszo-Rowerowy
PM - Plan Mobilności
RCC - beton wałowany
SCK - Skawińskie Centrum Komunikacyjne
Wonef (czytaj: wonef) - podwórcze miejskie
ZIT - Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

Pytania

1. Co to jest ciąg pieszo-rowerowy?

To taki szerszy chodnik. Można po nim chodzić, jeździć na rowerze, hulajnodze, rolkach, deskorolce. Dzięki gładkiej nawierzchni jazda dziecięcom wózkami, prowadzenie wózka z zakupami lub walizki stają się dużo łatwiejsze.

2. Jaki jest sens budowania takich ciągów?

Ciągi pieszo-rowerowe to... szerokie chodniki, na których dopuszczony jest ruch rowerowy. Na tradycyjnym chodniku jazda na rowerze dopuszczalna jest tylko w szczególnych przypadkach. Dzięki nowym ciągom pieszo-rowerowym rowerzyści (w tym najmłodsi) będą poruszali się w bezpiecznych warunkach, jak i dróg rowerowych prowadzi do ścisłego centrum - na Rynek oraz do Skawińskiego Centrum Komunikacyjnego (SCK). Chcemy zapewnić jak najlepszy dostęp pieszym i rowerzystom do węzłów transportowych, czyli SCK, przystanków kolejowych: Skawina Zachodnia, Podbory Skawińskie, Radziszów Centrum, przystanków autobusowych m.in. Ajka, Cmentarz, „pętla bukowska” (Jana Pawła II) oraz do szkół.

3. Dokąd będą prowadziły ciągi pieszo-rowerowe?

Podstawowa struktura zarówno ciągów pieszych, pieszo-rowerowych, jak i dróg rowerowych prowadzi do ścisłego centrum - na Rynek oraz do Skawińskiego Centrum Komunikacyjnego (SCK). Chcemy zapewnić jak najlepszy dostęp pieszym i rowerzystom do węzłów transportowych, czyli SCK, przystanków kolejowych: Skawina Zachodnia, Podbory Skawińskie, Radziszów Centrum, przystanków autobusowych m.in. Ajka, Cmentarz, „pętla bukowska” (Jana Pawła II) oraz do szkół.

4. Dlaczego szerokość ciągu wynosi 3 metry?

Ciąg o szerokości 3 m pozwala na swobodne poruszanie się użytkowników w obu kierunkach, przy przeciętnym natężeniu ruchu. Przyjmuje się, że pieszy potrzebuje

75 cm, poruszający się z wózkiem dziecięcym lub o kulach 90 cm, rodzic z dzieckiem 110 cm, a osoba na wózku - podobnie jak rowerzysta - 100 cm.

5. Dlaczego beton, a nie asfalt?

Nawierzchnię betonową wykonuje się szybciej, a jednocześnie jest ona równie gładka jak asfalt. Beton nie nagrzewa się tak jak asfalt, nie mięknie pod wpływem ciepła i nie wydziela nieprzyjemnego zapachu, jest materiałem trwałszym w eksploatacji.

6. Na mapie zaznaczono ogromną ilość przebudowanych skrzyżowań. Czy będą to drobne korekty, czy może większy kaliber zmian?

Faktycznie - przed nami jest duży zakres prac. W części zmiany na skrzyżowaniach będą polegały na budowie skrzyżowań o wyniesionej powierzchni. Czasem konieczne będzie usunięcie drzewa, ale nie martwicze się

- posadzimy nowe, możliwe jak najbliżej miejsca usunięcia. Dla nas również zieleń miejska jest bardzo ważna. Ponadto przebudowane zostaną te skrzyżowania, gdzie przecinał się będzie ruch pieszo-rowerowy z samochodowym, czyli miejsca potencjalnych kolizji. Tym samym nastąpi poprawa widoczności w obrębie skrzyżowań zarówno dla kierowców, jak i pieszych oraz rowerzystów.

7. W jakim celu wykonuje się wyniesione skrzyżowania i przejścia dla pieszych?

Podniesienie skrzyżowania oraz przejścia dla pieszych do poziomu chodnika zwiększa bezpieczeństwo zarówno pieszych, jak i rowerzystów. Samochody muszą zwolnić, aby wjechać na skrzyżowanie lub przejście, podczas gdy piesi i rowerzyści poruszają się na tym samym poziomie. Jest to rozwiązanie korzystne zwłaszcza dla osób starszych i poruszających się na wózkach lub z wózkami. Dane Krajowej Rady Bezpieczeństwa Drogowego wskazują, że dzięki zastosowaniu tego rozwiązania liczba wypadków z udziałem pieszych zmniejsza się od 20 do aż 60%.

8. Dlaczego ciągi pieszo-rowerowe nie zostaną wybudowane przy DK 44 - od torów Huty Aluminium? Bahlsen do zjazdu na teren byłej Huty Aluminium?

Na ostatniej sesji RM w Skawinie (25 kwietnia 2018 r.) przeznaczono 160 tys. zł na budowę chodnika właśnie w tym miejscu, czyli od przejazdu kolejowego przy ul. Piłsudskiego do nowo powstającego ronda łączącego obwodnicę z DK 44 (obok firmy Rzepisko). Czy uda się połą-

czyć tę inwestycję i uzyskać zgodę aktualnego zarządcy na budowę nie chodnika, a ciągu pieszo-rowerowego? Bardzo byśmy tego chcieli. Na chwilę obecną zarządcą DK 44 jest GDDKiA. Po zakończeniu budowy obwodnicy chcielibyśmy przejść z zarządcą ten fragment drogi. Takie starania aktualnie czynimy.

9. W części rowerowej ten projekt jest skrajnie zły. To nie jest żadna budowa infrastruktury, tylko remont chodników i zmuszanie do jazdy nimi rowerzystów tam, gdzie powinni jechać w ruchu ogólnym! - spotkaliśmy się również z takim zarzutem.

Budowana przez nas infrastruktura ma służyć tym mieszkańcom (od przedszkolaków po seniorów), którzy zdecydowali się odbywać codzienne podróże po mieście (do przedszkola, szkoły, na zakupy do fryzjera itd.) rowerem. Warunkiem nadrzędnym jest bezpieczeństwo tych właśnie użytkowników. Nikt z nas nie wyobraża sobie 11-latkę (która z uwagi na wiek powinien poruszać się jezdnią) bezpiecznie przemierzającą się wśród samochodów w tak dużym ruchu ulicznym, jaki mamy w Skawinie. CPR-y nie są dedykowane kolarzom amatorom.

10. Czym jest Wonef (czyt. wonef) i po co tworzyć go w Skawinie?

Zieleń, miejsce dla pieszych, rowerzystów i dla samochodów - a wszystko to w ramach miejskiego podwórca, który powstaje w Skawinie. Nazwa Wonef (czyt. wonef) pochodzi z języka holenderskiego i w wolnym tłumaczeniu oznacza „ulicę do mieszkań”. Wonef to rodzaj ulicy, gdzie szczególnie ważny jest wysoki poziom bezpieczeństwa. Uspokojenie ruchu oraz zieleń i walory estetyczne przy zachowaniu miejsc parkingowych i funkcji komunikacyjnej tworzą przestrzeń przyjazną, w której to pieszy i rowerzysta są najważniejsi. Po wonefie (czytaj: wonef) mogą jeździć samochody, ale pierwszeństwo ma zawsze pieszy. W naszym mieście jest kilka ulic, które znakomicie nadają się na zastosowanie tego rodzaju rozwią-

zania, np. ulice: Krzywa, Kazimierza Wielkiego, Batorego, Babetty. Jak pokazują przykłady z innych miast, wprowadzenie wonefów (czytaj: wonefów) podnosi komfort życia mieszkańców, pobudza lokalną przedsiębiorczość i znacząco wpływa na poprawę bezpieczeństwa.

11. Skąd pochodzą środki, z których finansujemy budowę ciągów pieszo-rowerowych (CPR)?

Gmina Skawina otrzymała dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Poddziałania 4.5.1 Niskoemisyjny transport miejski - ZIT Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020. Upraszczając, są to środki europejskie, którymi dysponuje Marszałek Małopolski plus trochę środków gminnych (tzw. wkład własny).

12. Czy za te pieniądze nie lepiej byłoby zbudować nowe miejsca parkingowe?

Nie. Nie ma takiej możliwości. Środki te nie mogą finansować budowy miejsc parkingowych czy nowych dróg.

13. Co to jest ten ZIT i czemu ciągle mówicie o jakiejś „metropolii”?

ZIT to skrót od Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, czyli narzędzia pozwalającego Krakowowi, Skawinie i pozostałym 13 ościennym gminom realizować wspólnie przedsięwzięcia i cele. Są to specjalnie przeznaczone środki m.in. na: transport zintegrowany (parkingi P&R, ciągi pieszo-

rowerowe) oraz walkę ze smogiem. Wspólne działania zrzeszonych gmin koordynuje Stowarzyszenie Metropolia Krakowska potocznie zwana właśnie „metropolią”.

14. Ile to kosztuje?

Sporo. Cały projekt jest wart 24 503 737,54 zł z czego 19 388 695,84 zł stanowi dotacja. Ale ten projekt to nie tylko ciągi pieszo-rowerowe w Skawinie i Radziszowie! To również budowa Skawińskiego Centrum Komunikacyjnego, parkingów Park & Ride na ponad 500 samochodów, rozbudowa ul. Kolejowej (jako dojazdu do Park & Ride) i uspokojenie ruchu na wybranych ulicach Skawiny.

15. Dlaczego raz jest beton, a raz płytki 50x50 cm?

Zasadniczo ciągi pieszo-rowerowe budujemy z betonu wałowanego. Czasem jednak zdarza się, że pod ciągami przebiega np. gazociąg, a wtedy zarządzający gazociągiem wymaga, żeby albo przebudować instalację, co jest bardzo kosztowne, albo wykonać nawierzchnię z materiału rozbielnego. Uznaliśmy, że na nasze potrzeby najlepszą nawierzchnią rozbielną są duże płyty betonowe (np. 50x50cm), gdyż mają właściwości najbardziej zbliżone do betonu wałowanego.

16. Czemu zastosowano płyty betonowe 50x50 cm, przecież kostka behaton jest ładna?

Kostka betonowa typu H lub tetka jest nawierzchnią przemysłową przeznaczoną głównie do stosowania na nawierzchniach placów manewrowych, parkingach i innych powierzchniach przeznaczonych dla pojazdów. Ma stosunkowo małe wymiary oraz najczęściej fazy brzeg, co znacząco wpływa na komfort użytkownika przez osoby z wózkami dziecięcymi, osoby na wózkach, na hulajnogach, deskorolkach oraz rowerzystów. Zasadniczo im więcej połączeń mniejszych elementów i im bardziej szorstka nawierzchnia, tym większy opór toczenia, a tym samym mniejszy komfort użytkownika. Płyta 50x50 cm ma co prawda niewielką fazę, ale łączy jest znacznie mniej, powierzchnia jest gładziej, a koszt ten sam.

Dzieje się w gminie Skawina

► **czerwiec-wrzesień**
Kraków - Skawina

Prace na linii kolejowej nr 94 na odcinku Kraków Płaszów - Skawina - Oświęcim. Utrudnienia w Skawinie na ulicach: Kilińskiego, Torowej, Jagiellnia, Asnyka, Tynieckiej, Pachla, Sikorskiego, także drodze gminnej w Borku Szlacheckim.

► **maj-czerwiec**

Skawina - Sucha Beskidzka

Opracowanie dokumentacji projektowej i wykonania robót budowlanych dla zadania nr 1 „Prace na odcinku linii kolejowej nr 97 Skawina - Sucha Beskidzka. Utrudnienia:

► **maj - Skawina**

Ul. Lipowa

► **maj - Radziszów**

Przejazd przy stacji Radziszów

► **maj-czerwiec - Skawina**

Ul. Przemysłowa

► **czerwiec - Rzozów (Podole)**

Przejazd przy p.o. Rzozów

► **czerwiec - Radziszów**

Droga powiatowa w Radziszowie

► **czerwiec - Skawina**

Przejazd przy Omnibusie

► **od lipca - obwodnica Skawiny**

Odcinek w użytkowaniu.

Dostosowanie istniejącej drogi gminnej klasy G do klasy GP w Skawinie.

Ograniczenie prędkości do 40 km/h, zwężenie odcinka, ruch wahadłowy, zamknięcie czasowe obwodnicy. Od skrzyżowania z ul. Krakowską do skrzyżowania ul. Chmielka z ul. Hałacińskiego w Skawinie.

► **maj-lipiec - Jurchycze**

Rozbudowa skrzyżowania dróg gminnych w Jurchycach. Skrzyżowanie dróg gminnych w centralnej części Jurchyc. Brak przejezdności, objazdy (z wyłączeniem autobusów MPK).

► **maj-lipiec - Skawina**

Wykonanie kanalizacji deszczowej w ul. Batorego (w ramach budowy ścieżek rowerowych). Od Rynku do ul. Kolejowej w Skawinie.

► **maj-czerwiec - Skawina**

Remont dachu Ratusza w Skawinie. Utrudnienia w ruchu pieszych na chodnikach w rejonie Ratusza - ul. Mickiewicza i Rynek.

Zapraszamy na szlaki Skarbów Blisko Krakowa

Maj zaskoczył nas bardzo pozytywnie, piękną letnią pogodą - czasem sprzyjającym rowerowym wycieczkom, spacerom, rekreacji na świeżym powietrzu. Planując swoje rodzinne wyprawy, nie zapominajcie o ofercie - naszej i naszych partnerów - powstałej w ramach Skarbów Blisko Krakowa.

Projekt Budowa kompleksowego produktu turystycznego „Skarby Blisko Krakowa” dotyczył początkowo obszaru gmin: Czernichów, Mogilany, Skawina oraz Świątyni Górne. W 2015 roku, po rozszerzeniu LGD Blisko Krakowa, marka objęła również tereny nowo przyjętych gmin: Liszek i Zabierzowa.

Obszar gmin znajduje się w granicach czterech makroregionów fizyczno-geograficznych: Wyżyny Krakowsko Częstochowskiej, Bramy Krakowskiej, Kotliny Oświęcimskiej oraz Pogorza Zachodniobeskidzkiego. Porastają ten teren przede wszystkim lasy mieszane, a także bory sosnowo-dębowe oraz buczyny z domieszką dębu i grabu.

Główny kompleks leśny znajduje się w zachodniej części obszaru (miejscowości: Kamień, Przegonia Duchowna i Rusocice) oraz na północ od Czernichowa (góra Chełm). W centralnej części usytuowany jest - obejmujący ponad 350 ha - las Bronaczowa, wraz ze znajdującym się w nim rezerwatem Kozie Kąty (Radziszów). To bór sosnowo-dębowy, w którym sporadycznie występuje czarna brzoza - rzadkość na terenie Polski.

Szlaki rowerowe

- Wędrówki brzegami Skawinki (trasa 1) - 4,6 km,
- Malowniczymi zakątkami gminy Skawina (trasa 2) - 43,9 km,

GRAFIKA: ARCHIWUM LGD BLISKO KRAKOWA

- Śladami małej i wielkiej historii (trasa 3) - 9,7 km,
- Pagórkami i lasami Skawiny i Mogilan (trasa 4) - 16,3 km,
- Radziszowskimi bezdrożami (trasa 5) - 1,4 km,
- Wzdłuż meandrującej Wisły (trasa 6) - 7,3 km,
- Świątynio-mogilańska górzysta pętla (trasa 7) - 16,9 km,
- W sercu Pogorza Wielickiego (trasa 8) - 15 km,
- Po sąsiedztwie między Wieliczką a „Skarbami blisko Krakowa” (trasa 9) - 1,9 km,
- Wokół Woli Radziszowskiej (trasa 11) - 10,9 km,
- Szlak Bursztynowy Greenways (trasa 12) - 241 km,
- „Wiślany” Piekary - zalew Skowronek (trasa 13) - 31,1 km,
- Przełamując wiślany nurt (trasa 13a) - 2,4 km,
- Szlak bocianich gniazd (trasa 14) - 14,7 km,
- Okrężny rowerowy obok Kamienia: Ratowa - Kamień - Ratowa (trasa 15) - 5,8 km,
- Czerwony szlak rowerowy - w Dolinkach Podkrakowskich - 24,9 km,

- Niebieski Rowerowy Szlak Brzozowy (jednokierunkowy) - 20,1 km,
- Zielony Szlak Rowerowy łącznikowy w Dolinkach Podkrakowskich - 15,8 km.

Szlaki piesze

- Zakamarki i tajemnice Lasu Bronaczowa (trasa 10) - 4,7 km,
- Skawina PKP - Sułkowice (trasa 16) - 21,4 km,
- Szlak generała Bema: Kraków Borek Fałęcki - Radziszów PKP (trasa 17) - 23,4 km,
- Mogilany - Chorowice (trasa 18) - 3,7 km,
- Las Bronaczowa - Siepraw (trasa 19) - 9,9 km,
- Myślenice Zarabie - Swoszowice Zdrój (trasa 20) - 28,3 km,
- Alwernia Rynek - Czernichów Centrum (trasa 21) - 20,6 km,
- Czernichów - Krzeszowice (trasa 22) - 25,6 km,
- Kajasówka - Rusocice (trasa 23) - 3,9 km,
- Kajasówka Parking - Ratanice węzeł szlaków (trasa 24) - 3,6 km,
- Brzeźnica - Czernichów (trasa 25) - 3,5 km,

- Radziszów PKP - Wadowice PKP (trasa 26) - 45,4 km,
- Ścieżka po rezerwacie „Kajasówka” (trasa 28) - 5,5 km,
- Ścieżka ornitologiczna koło Kamienia (trasa 29) - 2,5 km,
- Czarny szlak - Bolechowice - Dolina Bolechowicka - 900 m,
- Czarny szlak dojściowy: Rudawa PKP - Brzoskwinia - 5,1 km,
- Czerwony szlak spacerowo-dydaktyczny Dolina Aleksandrowicka - 2,6 km,
- Ścieżka dydaktyczna - Po Rezerwacie Kluczwydy - 1,5 km,
- Ścieżka dydaktyczna - żółty szlak po Rezerwacie Skała Kmity - 2 km,
- Szlak niebieski: Zabierzów - Mników - 17,2 km,
- Szlak zielony - Wokół Nielepic przez Bukową Górę - 6,9 km,
- Szlak zielony: Rudawa PKP - Dolina Raclawki - 6,8 km.

Ale to nie wszystko! W ofercie znajdziecie również szlaki tematyczne np.: Postaci historycznych, Przydrożnych kapliczek, Sakralny, Dziedzictwa przyrodniczego. Są szlaki konne, nordic walking, szlaki dla narciarzy biegowych. Oferta jest bardzo bogata czy znacie te miejsca?

Szczegóły każdej trasy wraz ze wskazanym przebiegiem znajdują Państwo na stronie: www.skarby.bliskokrakowa.pl, można też pobrać aplikację mobilną. Zapraszamy!

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013

Autobus elektryczny dla Skawiny

Interreg CENTRAL EUROPE
European Union European Regional Development Fund

LOW-CARB

W 2017 roku gmina Skawina przystąpiła do projektu Low-Carb realizowanego w ramach europejskiego programu Interreg Central Europe.

Celem projektu CE1100 Low Carb jest testowanie, promocja i wdrażanie ekologicznych rozwiązań w dziedzinie transportu publicznego, ukierunkowanych na znaczące ograniczenie emisji dwutlenku węgla. Jego koordynatorem jest Leipziger Verkehrsbetriebe - podmiot odpowiedzialny za organizację transportu publicznego w aglomeracji miasta Lipsk.

Założeniem projektu w przypadku gminy Skawina jest uruchomienie pilotażowego projektu autobusu elektrycznego (działanie „Autobus elektryczny dla

Skawiny”), którego zadaniem będzie np. dowóz mieszkańców Skawiny z osiedli do przystanków kolejowych (w tym przede wszystkim do Skawińskiego Centrum Komunikacyjnego) i z powrotem.

Kursowanie autobusu zostanie poprzedzone częścią badawczą, w trakcie której zostaną wypracowane najbardziej optymalne rozwiązania dotyczące jego funkcjonowania (m.in. trasy, częstotliwość kursów). Będą też prowadzone działania szkoleniowe i promocyjne oraz audytowe weryfikujące przyjęte na początku założenia. Rezultatem projektu, będzie wypracowanie modelowego sposobu funkcjonowania linii dowozowych ze skawińskich osiedli do przystanków kolejowych.

Realizacja projektu wynika z założeń Planu Mobilności dla Gminy Skawina i jest zgodna z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej. Projekt wpisuje się również w cel strategiczny Europejskiej Agendy Miejskiej (Urban Agenda for the EU) dotyczącej zrównoważonej mobil-

Taki niezwykle elektryczny „maluch” dotrze wszędzie

ności miejskiej, jest zgodny z Nową Agendą Miejską ONZ (New Urban Agenda) oraz wspiera osiągnięcie Celów Zrównoważonego Rozwoju (Sustainable Development Goals) zwłaszcza w zakresie celów nr 3 „Zdrowie i jakość życia” oraz 11 „Zrównoważone miasta i społecz-

ności”. Wartość projektu dla części odnośnej się do gminy Skawina to: 243 294 euro, w tym kwota dofinansowania: 206 799,90 euro oraz wkład własny: 36 494,10 euro.

Więcej informacji znajdą Państwo na stronie: <http://www.interreg-central.eu/Content.Node/LOW-CARB.html>

Samobsługowe stacje napraw

W 2016 r. dokonaliśmy zakupu czterech samoobsługowych stacji naprawy rowerów. Zainstalowane zostały w miejscach najintensywniej uczęszczanych przez rowerzystów.

Stacje znajdują się na skawińskim Rynku, przed wejściem do parku miejskiego od strony ul. Kublińskiego, na obszarze miasteczka komunikacyjnego przy Szkole Podstawowej nr 6 w Skawinie oraz przy Dworze Dzieduszyckich w Radziszowie. Proste naprawy rowerów nie są więc problemem.

Stacje wykorzystywane są nie tylko przez rowerzystów i inwalidów. Dwa adaptory zaworów pozwalają napompować również koła wózka dziecięcego czy piłkę. Za pomocą narzędzi, w jakie zostały wyposażone, można też dokonać drobnych napraw.

Na stacjach są m.in.: wkrętak krzyżowy, wkrętak płaski, klucz nastawny, zestaw imbusów w rękojeści 2-8 mm, 2 łyżki do opon, pompka do pompowania z adapterem na wszystkie typy zaworów.

56 nowych stojaków, łącznie 146 stanowisk postojowych. W Skawinie obowiązującym standardem są stojaki w formie odwróconej litery „U”, umożliwiające bezpieczne i wygodne przypięcie 2 rowerów za ramę i koło, pozwalające zaparkować rower z np. foteliem dziecięcym lub dodatkowym bagażem. Takiej możliwości nie ma przy tzw. wyrwijkółkach.

FOT. MAGDALENA TURKAWSKA

Kilka przydatnych informacji na temat poprawnego użytkowania stacji:

- Korzystając z pompki, należy zwrócić uwagę na właściwy dobór otworu adaptera do typu zaworów (wentylka), w jaki wyposażone jest ogumienie pojazdu. Właściwy dobór (Auto, Presta, Dunlop) zapobiegnie uszkodzeniu wentylki i adaptera pompki, podczas pompowania. Po skorzystaniu z narzędzi należy zawiesić je na haczyki.

- Osobom, które chciałyby uzyskać niezbędne porady w naprawie jednoślada, podpowiadamy. Na stacjach umieszczono kody QR. Po ich zeskanowaniu urządzeniem obsługującym kody QR (np. smartfonem) kody odsyłają do filmów instruktażowych, które mogą pomóc w wykonaniu drobnych napraw.

W ramach realizacji projektu „Integracja transportu zbiorowego z transportem indywidualnym w Gminie Skawina w relacji z Krakowskim Obszarem Funkcjonalnym” zostaną zakupione i zamontowane kolejne samoobsługowe stacje naprawy rowerów.

Rowerowy Maj

Kampania jest autorskim projektem Gdańska. Skawina po raz pierwszy wzięła udział w Rowerowym Maju w ubiegłym roku. Efekt zaskoczył nas samych! Zajęliśmy 4. miejsce w Polsce – odsetek aktywnych uczestników oraz 5. pod względem frekwencji rowerowej. Niesamowity wynik.

Tytuł najaktywniejszej szkoły 2017 r. zdobył: **Zespół Placówek Oświatowych w Kopance**. Tytuł najaktywniejszego przedszkola 2017 r. zdobyło: **Przedszkole nr 3 w Skawinie**.

Uczniowie, przedszkolaki i pracownicy łącznie w maju wykonali 12 532 przejazdy. Dziękujemy za każdy dzień przejechany we mgle, śniegu, deszczu i słońcu. Dziękujemy za hart ducha, nieustępliwość wszystko to, co daliście z siebie! W Polsce tych przejazdów było blisko 2 miliony! Po co to wszystko? Dla zdrowia naszych dzieci i nas samych! Uczymy, zachęcamy i doskonale się

przy tym bawimy – przedszkolaki z rodzicami, uczniowie i nauczyciele.

W 2018 r. startujemy po raz drugi. Pięć przedszkoli i trzy szkoły podstawowe – jest nas zdecydowanie więcej – łącznie około 1300. Tyle zaangażowanych serc, uśmiechniętych buzi, zadowolonych dzieci, nauczycieli i rodziców. W maju dziedzińce przedszkoli i szkół zamieniają się w wielkie parkingi rowerowe. Najważniejszym kryterium doboru placówek była bezpieczna droga dojazdu, dlatego jeszcze nie każde przedszkole/szkoła bierze udział w akcji. Dobra wiadomość jest taka, że pracujemy nad rozwojem infrastruktury przyjaznej rowerzystom, rodzicom z wózkami, niepełnosprawnym, seniorom.

Drodzy rodzice, dziadkowie, nauczyciele – mieszkańcy Skawiny, każda zmiana jest wyzwaniem. Naszym celem jest miasto, w którym dobrze się mieszka i pracuje, takiego miejsca chcemy tu w Skawinie. Prosimy o cierpliwość na etapie realizacji inwestycji, a dziś – dziękując za wyrozumiałość – serdecznie zapraszamy do udziału w kampanii „Rowerowy Maj 2018”. Zapraszamy na stronę: www.roverowy-maj.eu/skawina

Do zobaczenia w trasie! Koordynatorzy Rowerowy Maj Skawina

Uczniowie, przedszkolaki i pracownicy w maju 2017 r. wykonali 12 532 przejazdy

Kamienny krąg Chorzyny

Wzniesienie Chorzyny to wyjątkowe miejsce – nie tylko za sprawą widoku

Takiego „skarbu” jeszcze nie mieliśmy! W ciągu sieci szlaków rowerowych „Skarby Blisko Krakowa”, na trasie nr 4 (Pagórkami i lasami Skawiny i Mogilan), alternatywnie można też dojechać trasą nr 11 (Wokół Woli Radziszowskiej), prowadzącej przez wzniesienie Chorzyny, znajdziecie nowy punkt wypoczynkowy. Wyjątkowy nie tylko za sprawą pięknego widoku, jak i rozpościera się z tego miejsca, ale uwagi nasój charakter – kamienny krąg Chorzyny. Podjazd rowerem nie jest łatwy (od strony Radziszowa), ale panorama wynagrodzi ten trud. Dookoła cisza i spokój, śpiew ptaków – takich miejsc jest coraz mniej.

Punkt wypoczynkowy na Chorzynie to kamienny krąg składający się z siedmiu głazów o wymiarach około 150x100x50 cm ukształtowanych w formie siedziska, kręgu na ognisko obrzeżonego kamieniami osadzonymi w podłożu. Znajdziecie tu również kamienny kosz na śmieci oraz miejsce na skład opału. Zapraszamy w to wyjątkowe miejsce.

Pozostawcie po sobie taki porządek, jaki chcielibyście zastać, przyjeżdżając w to miejsce! Dziękujemy i zapraszamy!

Sieć szlaków nieustannie się rozwija, powstają nowe odcinki i punkty. Co zmieniło się w 2017 r.:

- doposażyliśmy wszystkie punkty wypoczynkowe w dodatkowe stojaki i kosze na śmieci;
- wyremontowaliśmy odcinki istniejących szlaków m.in.: ul. Kwiatowa w Radziszowie, korona wałów na starorzeczu Skawinki, droga do Osady w Woli Radziszowskiej;
- wykonaliśmy dodatkowe elementy ułatwiające rowerzystom korzystanie ze szlaków, m.in.: rynnę do sprowadzania rowerów przy ul. Rzecznej w Skawinie;
- wykonaliśmy dokumentację projektową na nowe odcinki szlaków m.in.: Ochodza - Facimiech.

W 2018 r. natomiast czekają nas kolejne wyzwania:

- budowa nowego odcinka Rzepnik - Kładka;
- wydamy nową mapę szlaków SBK, uwzględniając również szlaki na terenie gmin Zabierzów i Liszki (sieć szlaków obejmowała więc będzie cały obszar LGD).

Dzieje się w gminie Skawina

Drogi powiatowe

► maj - Ochodza

Remont skrzyżowania DP 2178K w Ochodzy z drogami gminnymi. Możliwe wstrzymanie ruchu na czas wykonywania robót.

► maj-czerwiec - Wola Radziszowska

Remont nakładkowy 180 m nawierzchni w przysiółku Łęg. Planowane zamknięcie drogi na czas robót.

► maj-czerwiec - Krzęcin

Remont nawierzchni drogi i chodnika w rejonie kościoła. Planowany ruch wahadłowy oraz całkowite zamknięcie drogi na czas robót bitumicznych.

Drogi gminne

FOT. DOMINIK NIECHA

► kwiecień-maj - gmina Skawina

Remont cząstkowy ubytków w nawierzchniach asfaltowych dróg na terenie Skawiny i 16 sołectw.

► maj-czerwiec - Skawina

Remont drogi dojazdowej do budynków przy ul. Energetyków 1 i 3 w Skawinie. Remont 50 m nawierzchni z trylinki wraz z podbudową. Planowane całkowite zamknięcie drogi na czas robót.

► czerwiec-lipiec - Skawina

Modernizacja ul. Spokojnej w Skawinie. Remont nawierzchni drogi i chodników od ul. Konstytucji 3 Maja do ul. T. Kościuszki. Planowane całkowite zamknięcie drogi na czas robót.

► lipiec-październik - Skawina

Przebudowa ul. Wyspiańskiego w Skawinie. Prace będą odbywały się od skrzyżowania z ul. Kopernika w kierunku Chorowic. Planowany ruch wahadłowy oraz całkowite zamknięcie drogi na czas robót bitumicznych.

► trwa - Skawina

Budowa obiektu mostowego w ciągu obwodnicy Skawiny. Zwężenie jezdni i ograniczenie prędkości na DK44, na granicy Skawiny, od strony Borku Szlacheckiego. Szczegółowe informacje o czasowych zamknięciach i zmianie organizacji znajdują się na: www.gminaskawina.pl

FOT. STANISŁAW PIKUSIŃSKI

Stop SMOG! Życie człowieka jest bezcenne

Nie spalaj odpadów organicznych – gałęzi, traw, liści – wilgotnych lub mokrych. Dym, który powstaje podczas ich spalania, jest uciążliwy, a co gorsza szkodliwy dla zdrowia i otaczającego nas środowiska.

W przypadku spalania traw, liści i innych odpadów organicznych powstają pyły i niebezpieczne związki, tj. węglowodory aromatyczne (np. benzo(a)piren), dioksyny i furany o silnym działaniu rakotwórczym.

Gęsty i ścielący się dym przedostaje się do naszych mieszkań, powodując wystąpienie lub zaostrzenie się dolegliwości astmatycznych. Gęsty dym stanowi również bardzo poważne zagrożenie dla ruchu drogowego. Palenie traw lub innych odpadów nierzadko jest przyczyną pożaru. Ostatecznie przyczynia się do zwiększenia

W wyniku spalania traw powstają pyły i niebezpieczne rakotwórcze związki

liczby dni w roku z powietrzem złej jakości!

Dym utrzymuje się w powietrzu długo po wypaleniu się ogniska lub jest przenoszony przez wiatr na duże odległości, a tym samym, nawet poza sezonem grzewczym, kiedy powinniśmy oddychać lepszym powietrzem, jesteśmy narażeni na szkodliwe działanie pyłu zawieszonego i rakotwórczych substancji.

Pamiętajmy:

► najlepszą metodą na zagospodarowanie odpadów zielonych jest ich kompostowanie w przydomowych kompostownikach, a następnie wykorzystanie kompostu w ogrodzie;

► odpady zielone można również bezpłatnie przekazywać do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Skawinie.

Apelujemy do mieszkańców gminy Skawina, by zdrowy rozsądek wziął górę nad złymi przyzwyczajeniami – życie człowieka jest bezcenne więc dbajmy o swoje zdrowie, a tym samym o środowisko, w którym żyjemy.

SMOG

- nasz sąsiad, który wróci jesienią!

SMOG, który gnębi każdego z nas, zniknął. Niestety, tylko na parę miesięcy. Powróci jesienią i zimą! Dlaczego? Bo jego głównym źródłem są indywidualne piece węglowe w gospodarstwach domowych.

Skąd ten SMOG?

Dane ośrodków monitorujących jakość powietrza, w tym Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, wskazują, że główną przyczyną zanieczyszczeń powietrza pyłami PM10 i PM2,5, a także benzo(a)pirenem jest niska emisja pochodząca m.in. z pieców węglowych.

Ma ona istotny wpływ na jakość powietrza, gdyż nisko usytuowane źródło emisji (np. komin) powoduje utrzymywanie się zanieczyszczeń tam, gdzie przebywają ludzie. To właśnie dlatego SMOG tak mocno daje nam się we znaki w sezonie grzewczym, kiedy to wielu mieszkańców Skawiny zaczyna ogrzewać domy w ten właśnie sposób.

Właściciele starych kotłowni węglowych zachęcamy do ich wymiany. Informację i pomoc – na temat m.in. dotacji do wymiany źródeł ciepła – można uzyskać w Wydziale Ochrony Powietrza, Rynek 12 – wejście od ulicy Krzywej w Skawinie, tel. 12 2770 167.

Wszystkich zainteresowanych wymianą pieca, odnawialnymi źródłami energii (OZE) zapraszamy do punktu konsultacyjnego w Wydziale Ochrony Powietrza, Rynek 12, parter (wejście od ul. Krzywej) tel.: 12 2770 167, 12 2770 168, e-mail: ekodoradca@gminaskawina.pl

Kalendarz wydarzeń

21-26 maja

„Moja muzyka jest we mnie”

Konkurs i koncert laureatów „Moja muzyka jest we mnie”, organizowane przez Szkołę Muzyczną I Stopnia w Skawinie.

8-10 czerwca

„Jedność, Wolność, Ojczyzna”

To już XXIV Rajd Hufca Podkrakowskiego ZHP - „Jedność, Wolność, Ojczyzna”. Obejmuje środowiska harcerskie z terenu Powiatu Krakowskiego, Festiwal Pieśni Patriotycznej i Harcerskiej pod hasłem „Z Pieśnią do Niepodległej”, „Niepodległościowy Bieg Harcerski”, obrzędowe ognisko połączone z obchodami 35. rocznicy powstania Hufca Podkrakowskiego ZHP, polową mszę świętą, wręczenie sztandaru dla Szczepu „Memoria” ZHP z Krzęcina, ufundowanego przez Związek Sybiraków Oddział w Krakowie, organizowane w Krzęcinie przez 77. GZ „Leśne Robaczki”, 77. DH „Biedronka” im. AK i 77. PDSTH „Tajga” z Krzęcina wraz z Hufcem Podkrakowskim im. Krakowskich Szarych Szeregów Chorągwi Krakowskiej ZHP oraz Stowarzyszeniem Przyjaciół Ziemi Krzęcińskiej.

9 czerwca

„Rowerowy maj”

Finał kampanii „Rowerowy maj” odbędzie się na skawińskich błoniach.

UWAGA

Zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Skawina zabrania się spalania odpadów. Naruszenie przepisów traktuje się jako wykroczenie podlegające karze grzywny. Wszelkie przypadki naruszeń należy zgłaszać do Straży Miejskiej pod nr. tel. 12 276 29 73.

Sezon grzewczy z głowy, ale problem SMOGU, nie!

e-mail: Skawinski.Alarm.Smogowy@gmail.com
fb.com/SkawinskiAlarmSmogowy/

Jak co roku w połowie kwietnia zakończyliśmy sezon grzewczy, czyli czas ciężkiego smogu. Przez ostatnie miesiące oddychaliśmy powietrzem, w którym trujących substancji było często tyle, co w Pekinie lub Szanghaju. Bywało i więcej.

Teraz, gdy ciężki SMOG odszedł, jak na dłoni widać, w jakim stopniu odpowiedzialne są za niego kominy, a w jakim samochody i przemysł – te dwa ostatnie tak samo częste zimą, co i latem.

Choć przemysł bywa w Skawinie wysoce uciążliwy, a fetor emitowany z zakładów przemysłowych to zmora mieszkańców (dlatego z nim walczyliśmy i zabiegamy o zbadanie jego składu chemicznego!), to właśnie niska emisja z domowych palenisk jest głównym źródłem SMOGU! Normy zanieczyszczeń bywają przekraczane poza sezonem grzewczym sporadycznie, a w sezonie grzewczym – notorycznie. Bywa, że przez kilka dni z rzędu.

W sezonie grzewczym, podczas wielodniowych epizodów SMOGO-

WYCH, notowany jest wyraźny wzrost liczby zawałów serca, udarów mózgu, zaburzeń układu nerwowego, nie wspominając już o nękających nas przewlekłych chorobach układu oddechowego. SMOG i zawarte w nim szkodliwe substancje odpowiedzialne są za cały wachlarz chorób, bo trzeba wiedzieć, że jego najmniejsze cząstki wcale nie osadzają się w płucach, tylko wędrują z nich wprost do krwiobiegu, zanieczyszczając cały organizm. Wszehobecne w Małopolsce i Skawinie nowotwory, to jeden z długoterminowych objawów wieloletniej ekspozycji na ciężki SMOG i zanieczyszczenia powietrza. O zapaleniu spojówek, kłopotach ze snem i bólach głowy wywołanych niedotlenieniem nie wspominamy.

Ale po co tyle o skutkach SMOGU się rozpisywać, skoro i SMOG, i sezon grzewczy już za nami? Wiedzą Państwo po co. Otóż dlatego, że jeśli co roku będziemy zapominać o problemie z końcem zimy, nigdy się z nim nie uporamy i będzie nas „zaskakiwać” późną jesienią, jak zima drogowców. Już teraz należy zaplanować wymianę pieca lub modernizację systemu ogrzewania, zapisać się do gminnego programu dofinansowania wymiany pieców. Trzeba przede wszystkim przestać się oszukiwać, że nie możemy tego zrobić. Trudno, jeśli nie da się inaczej, wybierzmy w tym roku tańszy samochód lub skróćmy wakacje, bo zdrowie nas wszystkich jest ważniejsze! Co do najuboższych, ich musimy chronić najbardziej, to nasza społeczna od-

Koniec sezonu grzewczego – PM10 – dane za rok 2017

powiedzialność, jednak szacując ich liczbę nawet na 20% populacji Skawiny (a przecież część osób ubogich mieszka w blokach ogrzewanych sieciowo!), cała reszta z nas musi przestać szukać wymówek i... przestać „kopcić”.

Wygaszanie wielkiego pieca

W gminie Skawina jest około 6 tysięcy przestarzałych kopcuchów. Dzięki naszym działaniom gmina przeznaczy własne środki na dofinansowanie wymiany pieców: to 1,5 mln zł rocznie od 2018 r.

Dzięki temu wymiana pieców nie będzie, jak w latach ubiegłych, uzależniona od tego, czy gmina uzyska zewnętrzne środki, czy też nie. Ta kwota wystarczy na wymianę około 250 kotłowni rocznie. Z jednej strony aż 250, w porów-

naniu do lat ubiegłych, z drugiej tylko tyle, bo gdyby bazować jedynie na programie gminnym, wymiana wszystkich palenisk zajęłaby 24 lata! Tymczasem już od 2023 r. w Małopolsce wejdzie w życie zakaz stosowania przestarzałych kotłowni na paliwa stałe. Wtedy to weryfikacja łamania prawa ochrony powietrza stanie się bardzo prosta: dobrze widoczny dym z komina oznaczał będzie, że używany jest niewłaściwy kocioł, za co grozić będzie kara od 500 do 5000 zł. NIE CZEKAJ więc, wymień piec jeszcze w tym roku – jeśli trzeba, zrób to we własnym zakresie!

Wielkie deklaracje i olbrzymie nadzieje

Cieszymy się, że to właśnie w Skawinie realizowany będzie rządowy, pilotażowy Program Walki ze SMO-

GIEM, pod nazwą „Laboratorium Skawina”.

Ten program dedykowany jest dla najuboższych mieszkańców i polegać będzie na pełnym dofinansowaniu termomodernizacji budynków (ocieplenie, wymiana okien) oraz na wymianie pieca na najbardziej właściwy w danej sytuacji. Dzięki temu osoby najuboższe będą mogły utrzymać ten sam poziom rachunków za ogrzewanie, jak przy stosowaniu zakazanych od 1 lipca 2017 r. (i szczególnie szkodliwych) odpadów węglowych, czyli flotów i mułów, a jednocześnie mieszkać w ciepłym, bezpiecznym domu.

Obecnie powstają jeszcze kryteria tego programu i wszyscy mamy nadzieję, że dotrze on do osób prawdziwie potrzebujących oraz że na zapowiedziach się nie skończy. Jeśli strona rządowa zapewni obiecane finansowanie, a UMiG w Skawinie wyrazi chęć współpracy, Skawinski Alarm Smogowy na pewno przekaże swoje uwagi dotyczące kryteriów naboru wniosków i jego harmonogramu. Tak samo jak wszyscy Państwo, my również chcemy, żeby niezbędna pomoc dotarła do potrzebujących mieszkańców jeszcze w tym roku i by efekt nie rozplynął się w procedurach. Pamiętajmy jednak, że program osłonowy to tylko jeden z elementów skutecznej walki ze SMOGIEM i tylko pełne zaangażowanie nas wszystkich może ostatecznie rozwiązać problem trującego powietrza w gminie Skawina.